ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobkyně: **J. M.**, zastoupená JUDr. Miloslavou Šmokovou, advokátkou se sídlem Uherský Brod, 28. října 976, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2011, č.j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 7. 2011, č. j. 41 Ad 11/2011 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna soudem ustanovené advokátky JUDr. Miloslavy Šmokové **se určuje** částkou 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2011, č.j. X, kterým žalovaná zamítla námitky žalobkyně do rozhodnutí ČSSZ ze dne 16. 7. 2010 a toto rozhodnutí potvrdila. Své rozhodnutí žalovaná odůvodnila tak, že ČSSZ rozhodnutím ze dne 16. 7. 2010 zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek pro nárok na invalidní důchod podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V námitkách žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s nepřiznáním důchodu pro nesplnění potřebné doby

pojištění, neboť ČSSZ ve svém rozhodnutí nesprávně určila dobu vzniku invalidity. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že podle posudku PK MPSV, pracoviště Brno, ze dne 15. 1. 2010 žalobkyně byla od 20. 4. 2005 do 12. 10. 2007 plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009. Žalobkyně dle nově vypracovaného posudku lékaře ČSSZ ze dne 22. 11. 2010 není již plně invalidní po 12. 10. 2007. Podle posudku PK MPSV, pracoviště Brno, ze dne 15. 1. 2010 se žalobkyně od 13. 10. 2007 stala částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009. Doba pojištění potřebná pro nárok na částečný invalidní důchod se zjišťuje stejně jako pro nárok na plný invalidní důchod z posledních 10ti roků počítaných zpětně před vznikem invalidity. Rozhodným obdobím pro nárok na částečný invalidní důchod je období od 13. 10. 1997 do 12. 10. 2007, ve kterém žalobkyně získala pouze 3 roky a 30 dnů pojištění (avšak bylo třeba získat nejméně 5 roků pojištění). ČSSZ také zkoumala, zda podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod nebyla splněna v souladu s § 40 odst. 2 věty druhé zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2010, a to, zda účastník řízení dosáhl 10 let doby pojištění v posledních 20ti letech před vznikem invalidity, tj. v období od 13. 10. 1987 do 12. 10. 2007. Na základě tohoto šetření bylo zjištěno, že účastník řízení dosáhl v tomto rozhodném období pouze 9 let a 239 dnů pojištění. K námitkám žalobkyně, aby ČSSZ vycházela při novém rozhodování z data 20. 4. 2005, tj. data vzniku plné invalidity, kdy by dobu pojištění nejméně 10 let splňovala (což žalovaná nerozporovala), nikoliv z 13. 10. 2007, žalovaná uvedla, že tomuto požadavku nelze vyhovět, neboť žalobkyni nárok na plný invalidní důchod zanikl dne 12. 10. 2007 a tudíž nebylo již možné zjišťovat dobu pojištění z období 20 let před vznikem plné invalidity.

V žalobě, doplněné zástupkyní žalobkyně, žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s tím, že při změně invalidity z „plné“ na „částečnou“ se posuzuje splnění potřebné doby pojištění opětovně od této „částečné“ invalidity. Podle zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném od 1. 1. 2010, se potřebná doba pojištění zjišťuje z posledních 20 let před vznikem invalidity a v tomto případě by žalobkyně potřebnou dobu pojištění získala. Novelou účinnou od 1. 1. 2010 došlo pro případ žalobkyně k důležité změně. Ve znění účinném do 31. 12. 2009 bylo v § 44 stanoveno, že podmínka potřebné doby pojištění je splněna, pokud před vznikem částečné invalidity byl pojištěnec plně invalidní. Protože novelou účinnou od 1. 1. 2010 přestala být rozlišována invalidita „částečná“ a „plná“, bylo logicky toto ustanovení zákona zrušeno. Pokud tedy žalovaná uznává, že žalobkyně splňuje potřebnou dobu pojištění dle novely účinné od 1. 1. 2010, nemůže rozlišovat mezi „plnou“ a „částečnou“ invaliditou žalobkyně, ale musí brát v úvahu pouze to, že žalobkyně je invalidní, že se invalidní stala k 20. 4. 2005 a že tedy splňuje dobu pojištění potřebnou pro nárok na invalidní důchod, neboť za období posledních 20ti let před vznikem invalidity, tj. od 20. 4. 1985, splňuje potřebnou dobu pojištění.

Krajský soud žalobu zamítl, přičemž v podrobném odůvodnění zejména uvedl, že žalobkyně si od r. 2006 podala několik žádostí o plný invalidní důchod, krajský soud v její věci v mezidobí již rozhodoval rozsudkem ze dne 8. 2. 2010, č. j. 33 Cad 10/2009 - 32, a usnesením ze dne 2. 3. 2010, č. j. 33 Cad 10/009 - 36, na což pak navazovalo zamítavé rozhodnutí ČSSZ ze dne 27. 4. 2010 (jímž byl realizován uváděný rozsudek), v němž bylo rozhodnuto, že žalobkyně se stala od 20. 4. 2005 plně invalidní, avšak nesplnila potřebnou dobu pojištění. V nyní posuzované věci se navazuje na posudek MPSV Brno ze dne 15. 1.

2010, podle něhož invalidita žalobkyně vznikla dne 13. 10. 2007, jako invalidita částečná, a účastnice řízení v rozhodném období 20ti let od 13. 10. 1987 do 12. 10. 2007 získala pouze 9 roků a 239 dnů pojištění (avšak bylo třeba získat nejméně 10 roků pojištění). Žalobkyně nesouhlasila s tím, aby za rozhodné období 20ti let bylo posuzováno období před datem 12. 10. 2007, nýbrž požadovala, aby jako rozhodné období pro dobu pojištění bylo vzato období před datem 20. 4. 2005, kdy se stala plně invalidní. Soud se s touto námitkou žalobkyně neztotožnil a uzavřel, že žalovaná jako datum vzniku invalidity musí v posuzované věci vzít datum 13. 10. 2007, tj. datum, kdy trvala invalidita částečná, a to do 31. 12. 2009 dle zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném ke dni 31. 12. 2009, a tato invalidita se po 1. 1. 2010 změnila v invaliditu I. stupně. Krajský soud se tedy ztotožnil se žalovanou v tom, že po 1. 1. 2010 bylo třeba dobu pojištění zjišťovat z období před vznikem 13. 10. 2007, neboť invalidita plná datem 12. 10. 2007 zanikla.

Kasační stížnost stěžovatelka podala s odkazem na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Napadený rozsudek podle ní neobsahuje vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností a důvody rozhodnutí nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Podle zákona č. 155/1995 Sb., po novele od 1. 1. 2010, se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity. Stěžovatelka je invalidní od 20. 4. 2005, tedy potřebná doba pojištění se u ní zjišťuje od 20. 4. 1985 a za tuto dobu stěžovatelka získala celkem 4242 dnů doby pojištění. Pokud se krajský soud ztotožňuje s názorem žalované, že potřebná doba pojištění se od 1. 1. 2010 počítá od 13. 10. 1997 do 12. 10. 2007, je tento závěr soudu v rozporu s § 40 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 1. 1. 2010. Podle tohoto ustanovení s potřebná doba pojištění zjišťuje z období před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období 20 let před vznikem invalidity. Potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Stěžovatelka v tomto období potřebnou dobu získala. Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soud k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Podle § 103

odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze potom kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé,

Stěžovatelka spatřuje pochybení žalované v tom, že při rozhodování o žádosti stěžovatelky o přiznání invalidního důchodu žalovaná při zjišťování doby pojištění stěžovatelky vycházela až z data vzniku její částečné invalidity, tj. 13. 10. 2007, a nikoliv z data vzniku její plné invalidity, tj. 20. 4. 2005.

Ve věci bylo rozhodováno po 1. 1. 2010, avšak jednalo se o uplatnění nároku na důchod, který měl vzniknout před 1. 1. 2010. To je významné připomenout s ohledem na novelizaci zákona č. 155/1995 Sb., provedenou zákonem č. 306/2008 Sb., s účinností od 1. 1. 2010.

Podle přechodných ustanovení této novelizace (zákon č. 306/2008 Sb.) platí, že *O nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*, a dále, že *Účast na důchodovém pojištění a doby důchodového pojištění a náhradní doby důchodového pojištění získané před 1. lednem 2010 se hodnotí podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*

Předmětem sporu v posuzované věci je jediná otázka, a to otázka právního posouzení, zda se v případě stěžovatelky měla doba pojištění pro účely přiznání částečného invalidního důchodu od data 13. 10. 2007 posuzovat od tohoto data zpět, jako data vzniku částečné invalidity, nebo zda se měla předmětná doba pojištění posuzovat od dřívějšího data vzniku plné invalidity stěžovatelky, tj. data 20. 4. 2005.

Podle § 4 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009, byly plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod považovány za dva samostatné druhy důchodu s vlastním režimem pro posuzování nároku, výše důchodu, výpočtu, apod.

Podmínky nároku na částečný invalidní důchod jednoznačně stanovil zákon o důchodovém pojištění v § 43 a § 44 ve spojení s § 40. Žalovaná při vymezení rozhodného období pro posouzení nároku stěžovatelky správně vycházela z data vzniku částečné invalidity stěžovatelky dne 13. 10. 2007, potvrzeného napadeným rozsudkem krajského soudu. Rozhodné období pro zjišťování potřebné doby pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod se odvíjel výlučně od data vzniku částečné invalidity. Okruh pojištěných osob byl dán, a ve spojení s tím bylo možno započítat dobu pojištění podle § 5 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009. Příp. předcházející dobu plné invalidity tzv. bez dalšího, tj. bez přiznání nároku a pobírání plného invalidního důchodu, jak tomu bylo v případě stěžovatelky, jako započitatelnou dobu pojištění, právní úprava nepřipouštěla. Jako doba účasti na pojištění se v daných souvislostech započítávala pouze doba pobírání plného invalidního důchodu, a to dále toliko pro případ režimu § 5 odst. 1 písm. t) citovaného zákona. Jiným případem započtení doby pobírání plného invalidního důchodu jako doby pojištění ještě byly situace podřaditelné pod režim § 44 odst. 3 téhož

zákona, což by však na souzený případ stěžovatelky, i kdyby byla poživatelkou plného invalidního důchodu, stejně nedopadalo.

Rozhodná období pro zjišťování potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod a pro nárok na částečný invalidní důchod se posuzovala samostatně, neboť data vzniku plné invalidity a částečné invalidity byla v projednávané věci různá. Ostatně obdobný právní závěr je doložitelný i z dosavadní ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního sodu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Ads 73/2006 - 53, přístupný na www.nssoud.cz. Dikce ustanovení § 40 zákona č. 155/1995 Sb. nezakládala žádné pochybnosti v postupu správního orgánu při určování rozhodného období a žalovaná tak postupovala v souladu s citovaným zákonným ustanovením. Toto ustanovení nepřipouštělo výklad, který dovozuje stěžovatelka, tj. že podmínka potřebné doby pojištění se považuje za splněnou tím, že stěžovatelka byla před vznikem částečné invalidity plně invalidní.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalovaná při posouzení podmínek nároku na částečný invalidní důchod stěžovatelky nepochybila a tvrzené důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. tak nebyly naplněny. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů, které jí příp. vznikly. Žalované v dané věci náhradu nákladů řízení nelze ze zákona přiznat.

Stěžovatelce byla pro řízení před soudem ustanovena soudem zástupkyně advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto určil za zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti odměnu ustanovené advokátce, a to částkou 500 Kč dle § 7 ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti. Soud ustanovené advokátce dále přiznal částku 300 Kč, jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Úkon „první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem“ nepřicházel v úvahu, neb ustanovená zástupkyně stěžovatelku zastupovala již v řízení před krajským soudem. Zástupkyni stěžovatelky se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2012

JUDr. Petr Průcha

předseda
senátu